

OLAF 2016 m. – geras pavyzdys, kaip kovoti su sukčiavimu vykdant stambius tarpvalstybinius tyrimus

Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) 2016 m. dirbo intensyviau ir daugiausia dėmesio skyrė stambiems tarpvalstybiams tyrimams, kuriuos atlikus paprastai priimtos milijonų eurų vertės finansinės rekomendacijos. Nesvarbu, ar nagrinėjama kruopščiai sukurta sukčiavimo schema, pagal kurią pasisavinta Europos Sąjungos (ES) finansuojamo transporto projekto, kurio vertė 1,7 mlrd. eurų, lėšų, ar teikiama rekomendacija susigrąžinti 26,7 mln. eurų, kuriuos pasisavino nusikalstama grupuotė, OLAF tyrėjai pasitelkia visus savo įgūdžius ir dirba ES mokesčių mokėtojų labui.

Atskleisdama sudėtingus tarpvalstybinio sukčiavimo modelius ir derindama veiksmus su nacionalinėmis bei ES institucijomis, kad sukčiautojai būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn, OLAF atliko svarbų vaidmenį siekiant užtikrinti, kad ES lėšos pasiektų piliečius, kuriems jų reikia labiausiai.

2016 m. OLAF tiriamosios veiklos rezultatai:

- **OLAF išnagrinėjo 272 bylas** ir pradėjo **219 naujų tyrimų** – tai milžiniškas darbo krūvis, kurį teko įveikti nuolat mažėjant darbuotojų skaičiui.
- OLAF **pateikė 346 rekomendacijas** atitinkamoms valstybių narių ir ES institucijoms susigrąžinti **631 mln. eurų** į ES biudžetą ir patraukti sukčiautojus baudžiamojon atsakomybėn.
- OLAF pavyko **dar labiau sumažinti atliekamų tyrimų trukmę**. Tyrimas **vidutiniškai užtrukdavo 18,9 mėn.** – tai naujas tarnybos rekordas.

OLAF nustatė su ES lėšomis susijusio sukčiavimo tendencijas

Unikalus užduočių pobūdis leidžia OLAF susidaryti išsamų kintančio su Europos Sąjungos lėšomis susijusio sukčiavimo pobūdžio vaizdą. Naudodamasi tyrimų metu surinkta informacija OLAF atliko empirinį tyrimą apie tai, kaip nusikaltėliai prisitaikė prie naujos ekonominės ir reguliavimo aplinkos ir kaip nuolat sugalvoja naujų bei išradingų būdų pasisavinti ES lėšas, ir išanalizavo ryškiausias sukčiavimo tendencijas. Trumpos OLAF analizės išvados:

- **Viešieji pirkimai** tebėra sukčiautojus dominanti sritis. Siekdami savo tikslų, jie naudojami korupcija ir pasitelkia užsienio sąskaitas. Daugelis sukčiavimo atvejų

viešųjų pirkimų srityje yra tarpvalstybiniai, nes nauji sukčiavimo modeliai dažnai būna susiję su vienos valstybės narės perkančiąja organizacija ir konkurso dalyviais iš kelių kitų valstybių narių, kurie savo darbus perleidžia atlikti subrangovams dar kitose šalyse.

- **Mokslinių tyrimų ir užimtumo dotacijos** yra pelninga sukčiavimo sritis: vis labiau populiarėja sukčiavimas, susijęs su dvigubu finansavimu ir užimtumo dotacijomis.
- **Siekdami išvengti muitų**, nusikaltėlių tinklai naudojami **sudėtingomis tarpvalstybinėmis schemomis**.
- Pastaraisiais metais **gerokai pasikeitė cigarečių kontrabandos pobūdis** – kontrabandininkai labiau domisi vadinamųjų pigių baltų cigarečių (t. y. cigarečių be prekės ženklo) kontrabanda.

OLAF – inovacijų diegimo centras

Pastaraisiais metais OLAF nemažai investavo į novatoriškiausių tyrimo metodų ir priemonių kūrimą. Tai padėjo OLAF įsigyti pažangiausių ekspertizės ir analizės priemonių, kurios padeda tarnybai ir toliau pirmauti pasaulinėje kovoje su sukčiavimu. 2016 m. OLAF naudojami šiomis priemonėmis, be kita ko, vadinamiesiems Panamos dokumentams nagrinėti, dėl kurių pradėjo keletą tyrimų.

OLAF aktyviai dalyvauja formuojant kovos su sukčiavimu politiką

Tarnyba nuolat imasi iniciatyvos derantis dėl teisės aktų dėl ES finansinių interesų apsaugos nuo sukčiavimo ir korupcijos. 2016 m. pasiekta pažangos dėl dviejų svarbių politikos iniciatyvų, kurių imantis OLAF atliko svarbų vaidmenį. Vienu atveju buvo nuspręsta, kad sunkios nusikalstamos veikos PVM srityje, kurių žala yra mažiausiai 10 mln. eurų, būtų įtrauktos į Direktyvos dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (vadinamosios PIF direktyvos) taikymo sritį. Tuo pačiu metu paaiškėjo, kad nepavykus pasiekti vieningo sprendimo, Europos prokuratūra bus įsteigta remiantis tvirtesnio bendradarbiavimo procedūra. OLAF ir Europos prokuratūra glaudžiai bendradarbiaus siekdamas užtikrinti, kad sukčiautojai būtų ne tik nustatyti, bet ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn.

Žvilgsnis į ateitį

OLAF yra moderni tyrimo įstaiga, galinti išnagrinėti net pačias sudėtingiausias tarpvalstybinio sukčiavimo bylas. OLAF generalinis direktorius Giovanni Kessleris teigia, kad priemonės, kurias tarnybai suteikė teisės aktų leidėjai, reikėtų atnaujinti – taip tarnyba galės prisitaikyti prie dabartinės sukčiavimų situacijos. „Manau, kad ateitį turime kurti imdamiesi reformas“, – teigia OLAF generalinis direktorius. „Kaip kovos su sukčiavimu tyrėjams mums reikia tinkamų priemonių, kad galėtume tirti galbūt neteisėtus finansų srautus, stebėti pinigus sukčiavimo grandinėje, taip pat mums reikėtų aiškių įgaliojimų patekti į ekonominės veiklos vykdytojų ar institucijų, kurie galėjo užsiimti nesąžininga veikla, patalpas“, – pridūrė jis.

Paskutinius savo kadencijos metus pradėdantis G. Kessleris pabrėžė, kad OLAF pasiekė puikių rezultatų ir buvo visiškai nepriklausoma, tarnybos darbuotojai pasiukojamai dirba Europos piliečių labui, o glaudžiai bendradarbiaujantys vadovai pagyvino tarnybos darbą.

„Žvelgdamas į ateitį visiškai pasitikiu tarnybos galimybėmis puikiai dirbti ir toliau“, – pridūrė G. Kessleris.

[Visą ataskaitą rasite čia.](#)

OLAF uždaviniai, įgaliojimai ir kompetencija

OLAF uždaviniai: nustatyti, tirti ir nutraukti sukčiavimą ES lėšomis.

Savo uždavinius OLAF vykdo:

- atlikdama nepriklausomus su ES lėšomis susijusio sukčiavimo ir korupcijos atvejų tyrimus, kad užtikrintų, kad visi ES mokesčių mokėtojų pinigai būtų naudojami projektams, galintiems sukurti darbo vietų Europoje ir paskatinti jos ekonomikos augimą,
- tirdama sunkius ES tarnybų darbuotojų ir ES institucijų narių nusižengimus ir taip padėdama didinti piliečių pasitikėjimą ES institucijomis,
- formuodama patikimą ES kovos su sukčiavimu politiką.

Kadangi jos tyrimai nepriklausomi, OLAF gali tirti klastojimo, korupcijos atvejus ir kitus ES finansiniams interesams kenkiančius nusikaltimus, susijusius su:

- visomis ES išlaidomis – pagrindinės išlaidų kategorijos yra struktūriniai fondai, žemės ūkio politika ir kaimo plėtros fondai, tiesioginės išlaidos ir išorės pagalba,
- kai kurių sričių ES pajamomis, daugiausia muitais,
- įtarimais dėl sunkių ES tarnybų darbuotojų ir ES institucijų narių nusižengimų.

Daugiau informacijos gali suteikti:

Alina BUREA
Atstovė spaudai
Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF)
Tel.: +32 2 29 57336
E. paštas: olaf-media@ec.europa.eu
<http://ec.europa.eu/anti-fraud>

Silvana ENCULESCU
Atstovės spaudai pavaduotoja
Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF)
+32 2 29 81764
olaf-media@ec.europa.eu
<http://ec.europa.eu/anti-fraud>

